

ตอกเสาเข็มสะพาน

หลังจากเอกชนแจ้งระงับความยินยอมไว้ก่อน

รัฐต้องรื้อถอนหรือไม่ ?

ประเด็นของคดี

คดีมีประเด็นที่ศาลต้องพิจารณว่า... การเข้าไปดำเนินการก่อสร้างสะพาน ทางเบี่ยง เพิงพัก และนำเครื่องจักรกลอุปกรณ์การก่อสร้างเข้าไปในที่ดินพิพาท เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี หรือไม่ ?

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่าการที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือขอให้ระงับการก่อสร้าง และต่อมาได้ยกเลิกหนังสือยินยอมที่ให้เข้าไปก่อสร้างทางหลวงในที่ดินของผู้ฟ้องคดี ถือเป็นการบอกเลิกการให้ความยินยอมที่ผู้ฟ้องคดีได้ให้ไว้แล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ให้ความยินยอม เจ้าหน้าที่ ดนงาน และ ผู้รับจ้างของกรมทางหลวง จึงไม่มีอำนาจที่จะเข้าไปดำเนินการก่อสร้างในที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้ การนำเครื่องมือ เครื่องจักรกล และอุปกรณ์ก่อสร้างเข้าไปในที่ดิน ขุดปรับหน้าดินเพื่อใช้วางวัสดุอุปกรณ์ สร้างที่พักคนงาน และต่อม่อสะพาน ย่อมทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม**จึงเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย** อันเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายในทรัพย์สิน **จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์**

เคารพสิทธิ ใช้กฎหมายอย่างมีธรรม
เพื่อสังคมที่ยั่งยืน

ประเด็นเรื่องอำนาจฟ้อง

ทั้งนี้ เนื่องจากหมวดการทาง แขวงการทาง ศูนย์สร้างและบูรณะสะพาน เป็นเพียงหน่วยงานภายใต้สังกัดกรมทางหลวง (ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล) จึงมิใช่หน่วยงานทางปกครอง ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และมีใช้หน่วยงานของรัฐตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 **จึงไม่อาจถูกฟ้องในข้อหาละเมิดต่อศาลปกครองได้** ซึ่งแม้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ไม่เคยยกปัญหานี้ในการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น อันเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้นแต่ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาข้อกฎหมาย อันเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่จึงยกขึ้นกล่าวในชั้นอุทธรณ์ได้

คำสั่งรื้อถอนและคืนสภาพ

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ยังไม่ได้ดำเนินการรื้อถอนเสาเข็มคอนกรีตจำนวน 48 ต้น กรมทางหลวงจึงต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิด **โดยการรื้อถอนเสาเข็มทั้งหมดออกไปจากที่ดินของผู้ฟ้องคดีและทำการปรับที่ดินของผู้ฟ้องคดี ให้อยู่ในสภาพเดิม**

คำพิพากษา

ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ที่ให้หมวดการทาง แขวงการทาง ศูนย์สร้างและบูรณะสะพาน ดำเนินการ **รื้อถอนเสาเข็ม เป็นให้กรมทางหลวงดำเนินการรื้อถอนเสาเข็มออกไปจากที่ดิน และปรับที่ดินของผู้ฟ้องคดีให้กลับคืนสู่สภาพเดิม** (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อพ. 383/2567)

ตอกเสาเข็มสะพาน

หลังจากเอกชนแจ้งระงับความยินยอมไว้ก่อน

รัฐต้องรื้อถอนหรือไม่?

1 ดติมีประเด็นที่ศาลต้องพิจารณาว่า...

การเข้าไปดำเนินการก่อสร้างสะพานทางเบี่ยง เปีงพัก และนำเครื่องจักรกล อุปกรณ์การก่อสร้างเข้าไปในที่ดินพิพาท เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่?

2 ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า

การที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือขอให้ระงับการก่อสร้าง และต่อมาได้ยกเลิกหนังสือยินยอมให้เข้าไปก่อสร้างทางหลวงในที่ดินของผู้ฟ้องคดีถือเป็นการ**บอกเลิกการให้ความยินยอม**ที่ผู้ฟ้องคดีได้ให้ไว้แล้ว

3 เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ให้ความยินยอม

เจ้าหน้าที่ ดงงาน และผู้รับจ้างของกรมทางหลวง **จึงไม่มีอำนาจ**ที่จะเข้าไปดำเนินการก่อสร้างในที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้

4 การเข้าไปในที่ดินทำให้ที่ดินเปลี่ยนสภาพ

การนำเครื่องมือ เครื่องจักรกล และอุปกรณ์การก่อสร้างเข้าไปในที่ดินขุดปรับหน้าดินเพื่อใช้วางวัสดุอุปกรณ์สร้างที่พักรถ และต่อม่อสะพาน ย่อมทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีเปลี่ยนสภาพไปจากเดิมจึงเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายในทรัพย์สิน

จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี
ตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

5 ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้อง

หมวดการทาง แขวงการทาง ศูนย์สร้างและบูรณะสะพาน เป็นเพียงหน่วยงานภายใต้สังกัดกรมทางหลวง (ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล) จึงมิใช่หน่วยงานทางปกครอง

ตามมาตรา 3 แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ และมิใช่หน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดชอบละเมิดจึงไม่อาจถูกฟ้องในข้อหาละเมิดต่อศาลปกครองได้

แม้ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ไม่เคยยกปัญหานี้ในการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น แต่ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงยกขึ้นกล่าวในชั้นอุทธรณ์ได้

6 คำพิพากษา : ให้รื้อถอนเสาเข็มและปรับที่ดินดินสภาพเดิม

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ยังไม่ได้ดำเนินการรื้อถอนเสาเข็มคอนกรีตจำนวน 48 ต้น กรมทางหลวงจึงต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิด โดยการรื้อถอนเสาเข็มทั้งหมดออกไปจากที่ดิน และทำการปรับที่ดินของผู้ฟ้องคดีให้อยู่ในสภาพเดิม

ศาลปกครองสูงสุด

จึงพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ให้หมวดการทาง แขวงการทาง ศูนย์สร้างและบูรณะสะพาน ดำเนินการรื้อถอนเสาเข็ม เป็นให้กรมทางหลวงดำเนินการรื้อถอนเสาเข็มออกจากที่ดิน และปรับที่ดินของผู้ฟ้องคดีให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อพ. 383/2567)

